

Dominik, kněz, zakladatel řádu OP

narozen: kolem r. 1170 v Calerueze, Španělsko
zemřel: 6. srpna 1221 v Bologni, Itálie

patron dominikánů; Bologně; krejčích; proti krupobití; proti horečce

Kdybychom nazvali tuto osobnost církevních dějin „jen“ zakladatelem řádu, sotva bychom postihli její význam pro kulturu Západu. Avšak s velkou skromností, jakou se vyznačovala osobnost tohoto jedinečného kněze a kazatele, ustupoval člověk Dominik v průběhu staletí stále více do pozadí za svým dílem, dominikánským řádem.

Jako syn šlechtického rodu Guzmanů se Dominik narodil kolem r. 1170 ve starokastilském městě Caleruega, jihovýchodně od Burgosu. Po vynikajícím školním vzdělání studoval na dómské škole v Palencii filozofii a teologii. Po deseti letech přijal kněžské svěcení a stal se členem dómského kláštera v El Burgo de Osma nedaleko svého rodiště (El Burgo de Osma je jedno z nejstarších biskupských sídel Španělska a bylo založeno už ve vizigótské epoše). Při cestě s biskupem Diegem de Azevedo do Říma procházel Dominik také jižní Francií. Tam tehdy - psal se rok 1206 - ohrožovalo katolickou církev učení

albigenských a valdenských. Při pohledu na všeobecné zmatky, které zde panovaly, se v Dominikovi probudilo přání, aby působil jako misionář. Poznal, že jen vlastní dobrý příklad může pomoci přivést odpadlíky zpět ke katolické víře. Spolu s biskupem Diegem založil Dominik v místě Prouille u Toulouse misijní stanici, kterou po smrti Diegově (1207) vedl. Posel víry a jeho stejně smýšlející druhové táhli od té doby den co den přes osady a města, pokorně a skromně, oděni jako chudí žebráci, hrdinní v postech, odkázáni na obyvatelstvo, ochotné pomoci. Už tímto příkladem byli mnozí věřící, propadlí bludům, přivedeni zase ke katolicismu. Úchvatná kázání Dominikova a jeho druhů vykonaly zbytek. Svou velkou znalostí lidí a svou překypující láskou k lidem se misionáři z Kastilie podařilo získat srdce jižních Francouzů. Toto působení Dominikovo

bylo zárodkem jeho Kazatelského řádu. V r. 1215 založil Dominik v Toulouse společenství kazatelů, kterému dal řeholi svatého Augustina. Chudoba a studium měly být zásady kazatelského a žebravého řádu. Před každým kázáním se museli členové společenství důkladně připravit. Nový řád měl hájit práva katolické

církve proti útokům zvenčí, už ztracené mělo být řádovými bratry zase získáno zpět.

Myšlenky Dominikovy rychle zapalovaly. S nevídanou rychlostí se řád Kazatelů šířil po celé Evropě. Vznikaly také četné kláštery dominikánek. Asi za půldruhého roku po založení komunity kazatelů v Toulouse potvrdil papež Honorius III. 22. prosince 1216 řád dominikánů. O několik let později teprve tento papež také uznal nově založený řád františkánský. Oba zakladatelé řádů Dominik a František, kteří působili ve stejné době, se ostatně poznali na jaře r. 1217, kdy František ještě na potvrzení svého žebravého řádu čekal a Dominik už ho měl. Život a působení Dominikovo se vyznačovaly bojem za spásu lidí.

Dominik byl příkladným duchovním správcem, jeho řád příkladem všech řádů věnujících se duchovní péči. Velká osobnost zakladatele řádu, jeho nezlomnost při prosazování svých představ a v neposlední řadě velkolepý organizační talent rychle získaly dominikánskému řádu velkou vážnost.

Dominik se těšil ze svých úspěchů jen krátce; už 6. srpna 1221 zemřel na misijní cestě v Bologni, kde pak našel svůj poslední odpočinek. Papež Řehoř IX. svatořečil zakladatele řádu už za třináct let, 3. července 1234; v r. 1228 svatořečil také Františka.

Úcta a tradice: *Památka Dominika se slavila až do poloviny 16. století 5. srpna, pak 4. srpna a teprve od r. 1972 8. srpna. Úcta zakladatele řádu se rozšiřovala především šířením jeho řádového společenství. Další rozmach zažil kult růžencovou pobožností, což se odráželo také často ve výtvarném umění.*

Zobrazování: *Dominik je znázorňován většinou jako kazatel. Nese dominikánský oděv, úzký věnec vlasů kolem své hlavy; v ruku drží různé atributy, někdy má také ruku zvednutou k žehnání. U atributů jde často o knihu a lilii, kámen, vrabce, hůl, růženec a hvězdu (na čele nebo na hrudi). U nohou má Dominik často malého, černobílého psa, který má v tlamě pochodeň a obíhá kolem zeměkoule.*

Mluvil s Bohem nebo o Bohu (Acta canonizationis sancti Dominici)

Dominik žil tak bezúhonným životem a byl unášen tak prudkým božským žářem, že bylo možno v něm bezpečně poznat vyvolený nástroj, plný cti a milosti. Byla v něm dokonalá vyrovnanost mysli, takže ho mohl vzrušit jedině soucit a milosrdenství. A protože radostné srdce rozjasňuje tvář, jeho vnitřní jasnost a vyrovnanost se prozrazovaly navenek dobrotou a veselým vzezřením. Ve všem se projevoval slovem i činem jako služebník evangelia. Ve dne nebylo mezi bratry a druhy nikoho prostšího a milejšího. V noci nebyl nikdo horlivější než on ve všech způsobech bdění a modlitby. Mluvil málo, jedině s Bohem v modlitbě nebo o Bohu, a povzbuzoval bratry, aby ho v tom následovali. Často si vyprošoval od Boha především to, aby mu Bůh daroval pravou lásku, schopnou lidem účinně hlásat a zprostředkovat spásu. Byl přesvědčen, že bude teprve tehdy skutečně Kristovým údem, bude-li se zcela a ze všech sil vydávat, aby získal duše, tak jako se Pán Ježíš, Spasitel všech, zcela obětoval za naši spásu. A k uskutečňování tohoto díla založil řád bratří Kazatelů, jak to Boží prozřetelnost už dávno rozhodla. Povzbuzoval často řádové spolubratry ústně i písemně, aby stále studovali Nový i Starý zákon. Ustavičně s sebou nosil Matoušovo evangelium a Pavlovy listy a studoval je tak důkladně, že je uměl téměř nazpaměť. Dvakrát nebo třikrát byl zvolen biskupem, ale pokaždé odmítl, neboť chtěl raději žít se svými bratry v chudobě než mít nějaké biskupství. Krásu čistoty si zachoval neporušenou až do konce. Přál si být bičován, rozsekán na kusy a zemřít pro víru v Krista. Řehoř IX. o něm prohlásil: „Znal jsem ho jako člověka, který žil zcela podle apoštolských pravidel, a není pochyb, že má i v nebi účast na slávě apoštolů.“

Pomáhej, Bože, své církvi, ať čerpá sílu z životního díla svatého Dominika, vynikajícího hlasatele tvé pravdy a na jeho přímluvu jí posílej horlivé kazatele, aby se ve světě šířilo světlo evangelia. Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků.